

دانشگاه کاشان
دانشکده علوم انسانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ:
شماره:
پوست:

مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

نام و نام خانوادگی دانشجو: زهرا فلسفین	شماره دانشجو: ۸۶۲۳۴۱۰۰۰۵
رشته: علوم قرآن و حدیث	دانشکده علوم انسانی
عنوان پایان نامه: بررسی تحلیلی روایات تفسیری امام رضا (ع)	
تعداد واحد پایان نامه: ۴	تاریخ دفاع: ۸۹/۱۱/۱۰

این پایان نامه به مدیریت تحصیلات تکمیلی به منظور بخشی از فعالیتهای تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد ارائه می گردد. دفاع از پایان نامه در تاریخ ۸۹/۱۱/۱۰ مورد تأیید و ارزیابی اعضای هیأت داوران قرار گرفت و با نمره $\frac{۱۸}{۵}$ به عدد $\frac{۱۸}{۵}$ و با درجه $\frac{۱۸}{۵}$ به تصویب رسید. هکیم دین به حروف
اعضاء هیأت داوران:

عنوان	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
۱. استاد راهنما	دکتر محسن قاسم پور	استادیار	
۲. استاد مشاور	دکتر حمیدرضا فهیمی تبار	استادیار	
۳. متخصص و صاحب نظر دانشگاه	دکتر پرویز رستگار	استادیار	
۴. متخصص و صاحب نظر دانشگاه	دکتر مصطفی عباسی مقدم	استادیار	
۵. نماینده تحصیلات تکمیلی	دکتر ماشاءالله جشنی	استادیار	

مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

آدرس: کاشان - بلوار قلب - راندهی
دانشگاه کاشان - دانشکده علوم انسانی
کد پستی: ۵۱۱۶۷-۸۷۳۱۷
شماره تلفن: ۵۱۱۶۷۷-۵۱۱۶۷۷
<http://www.kashanu.ac.ir>

چکیده

قرآن کتاب هدایت انسان هاست. به جهت دستیابی به معارف عمیق آن، لازم است منظور از معانی و مقاصد آن روشن شود؛ لذا از همان ابتدای نزول قرآن، بحث تفسیر قرآن میان مسلمانان مطرح بوده است. یکی از منابع فهم قرآن، روایات تفسیری معصومین است که علاوه بر آن که تفسیر صحیح را بیان می کند مبانی، روش ها و گرایش های صحیح را به ما می آموزد. در این نوشتار به جهت تمرکز بر موضوع، روایات امام رضا(ع) بررسی شده است.

رهاورد این نوشتار به این امر منتهی می شود که امام رضا(ع) در تفسیر قرآن بر مبانی مشخصی چون حیاتی بودن الفاظ قرآن، قابل فهم بودن قرآن، جامعیت و جاودانگی قرآن، نزول قرآن بر قرائت واحد و... تأکید داشته اند. آموزه های روایی امام رضا(ع) بیانگر روشمند بودن تفسیر قرآن است. در روایات تفسیری ایشان، روش های مختلفی یافت می شود. استفاده از روش تفسیری قرآن به قرآن، روش عقلی - اجتهادی و تنوع مضامین لغوی، فقهی، کلامی، فلسفی، در روایات تفسیری ایشان بیانگر آن است که در نظر ایشان تفسیر صرفاً بر مبنای روایات نیست.

استناد امام (ع) به روایات ائمه گذشته، نشانگر آن است که برخلاف تصور برخی، فهم تفسیر منحصر به روایات نبوی (ص) نبوده و فرآیند فهم و تفسیر آیات الهی توسط معصومان، ادامه سنت تفسیر و تفسیر بر اساس سنت است..

بر اساس روایات امام، روش تطبیق شیوه ای است که مفسر مصادیق آیات قرآن را در هر زمان مشخص می نماید. این شیوه بدان جهت مورد تأکید است که حقایق قرآن، در تمام زمان ها ساری و جاری است و بر مفسر لازم است تا با تبیین صحیح و روشمند، در هر عصر، قرآن را به نطق آورد.

روش تأویلی که در بین روایات تفسیری امام رضا (ع) یافت می شود، بیان بواطن و حقایق آیات است که در انحصار معصومین و راسخون در علم است، بنابراین فهم بخشی از معارف قرآن جر با تمسک به معارف اهل بیت(ع)، قابل فهم نیست.

افزون بر تفسیر مفهومی آیات الهی، تفسیر آیات الاحکام، بخش قابل توجهی از روایات تفسیری امام رضا (ع) اختصاص به مباحث کلامی دارد و این به خاطر آن است که در روزگار آن امام، فرقه های کلامی مختلف و منحرف، فعال بودند و هیأت حاکمه نیز از آنان حمایت می نمود. این امر می آموزد که بر مفسر لازم است که مطابق مقتضیات زمان خود قرآن را تفسیر نماید.

کلمات کلیدی: روایات تفسیری، امام رضا(ع)، مبانی تفسیر، روش های تفسیر

Abstract:

The Qur'an is the book of guidance for mankind. For reaching to the depth of its wisdom, knowing the aim and purpose of its meanings are necessary. Thus, since the very beginning of the Qur'an's revelation, the debates on its commentary have been posed. One source of its understanding is the expository traditions left by the Infallibles, (Ma'soomin) which in addition to representing an authentic commentary teach us the correct bases, methods and tendencies. In this paper, for focusing on the subject, the traditions from Imam Reza (PBUH) are discussed.

The offering of this writing ends to this that Imam Reza (PBUH) in Qur'an's commentary has emphasized on the specific bases such as the words of Qur'an being revelational, its perceptibility, universality, being eternal and its descent according to one kind of recitation, etc. Imam Reza's narrative courses are explanatory of methodical commentary of the Qur'an. In his expository narratives, different methods can be found. Using from expository of the Qur'an through the Qur'an, intellectual or ijtehadī method, and the variety of purports, feghi, theological, philosophical in his expository narratives are explanatory of this that from his view, commentary is not based only upon narratives.

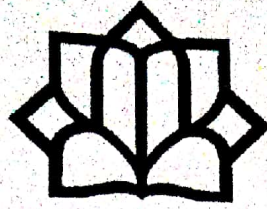
His reference to the late Imams' narratives shows that unlike the idea of some people, commentary comprehension is not limited only to the prophetic narratives and the comprehension and commentary process of divine signs by the infallibles is the continuation of the commentary Sunnah and the commentary based on Sunnah.

According to Imam's narratives, the comparison method is a method that the commentator should specify the meanings of the verses of the Qur'an according to the current time. This method is emphasized upon since the truths of the Qur'an are applicable in every period of time of the history and it is a must for the commentator to apply the Qur'an and to make it speech in every age and era by correct and vivid explanations.

The method of Ta'wil or referring back to its origin, which is found among the expository traditions of Imam Reza (PUBH), is the esoteric explanation of the Qur'anic verses that is limited only to the ability of the Fourteen Infallibles and those who are firm in knowledge (rasekhoon fil-elm). Thus, understanding some of the Qur'anic knowledge or wisdom is not possible except by having recourse to the AhluBait (PBUT).

In addition to the conceptual commentary of Qur'anic verses, the interpretation of verses that deal with Laws or Ahkams, a notable section of Imam Reza's expository traditions allocated to theological subjects, and this is so due to the fact that in the period of Imam's life, various deviated theological sects were active and the government figures were also supporting them. This matter teaches that it is necessary for a commentator to interpret the Holy Qur'an according to the requirements of the time.

Keywords: expository narratives, Imam Reza (PUBH), expository tendencies, expository tendencies.

University of Kashan

Faculty of Humanities

Department of Hadith And Quranic Sciences

Thesis:

For The Degree of Master of Arts (M.A)

In Hadith And Quranic Sciences

Title:

Analytic study of the interpretive narrations of imam
Reza(pbuh)

Supervisor:

Dr. Mohsen Ghasempoor

Advisor:

Dr.Hamidreza Fahimitabar

By:

Zahra Falsafin

2011